

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERADT NYASTE
SÖNDAGSMAGASIN.

N:o 37.) Utkommer hvarje Söndag. Götheborg den 10 September 1854. Pris för år: 6 R:dr 32 sk. B:co. (VIII årgången)

Said Pascha.

Said Pascha.

Den nye vice konungen af Egypten, Said Pascha, är fjärde sonen af Mehemed Ali, och tillträder icke regeringen såsom Abbas Paschas arfvinge, utan såsom den äldste af sin familj. Så bestämde lagen, som gjorde Egypten till ärftligt paschalikat, och hvilken — då den första gången vid Mehemed Alis död kom till utöfning — ställde Abbas Pascha, äldste sonen af hans andra son Tussum Pascha, i spetsen för regeringen.

Said Pascha är alltså sin brorsons efterträdare. Född 1822 är han nu 32 år gammal. Han är den förste prinsen af Mehemed Alis hus, som under en fransmans (Königs) ledning har åtnjutit en helt och hållet europeisk uppfostran. Said Pascha talar mycket flytande engelska och ännu bättre franska, hans favoritspråk. Bestämd af sin fader till sjötjensten, hade han till lärare och adjutant en af de franska officerare (Houssard), som under Mehemed Alis regering skapade den egyptiska marinen. Said Pascha har emellertid varit ganska litet till sjös; hans redan vid 16 års ålder svaga syn gjorde honom mindre duglig för aktiv tjänst, och dessutom höll Abbas Paschas afund honom, efter Mehemed Alis död, fortfarande aflägsnad från regeringens angelägenheter. Farbror och brorson lefde icke i det bästa förstånd med hvarandra. Abbas Pascha, som med ifver var betänkt på att förstöra allt det storartade, Mehemed Ali skapat, kunde icke förlåta Said Pascha hans förbindelser med Europeerna och hans böjelse för Occidentens civilisation. Han såg häruti en förebräelse och kanske en fara för sin egen regering.

Det är svårt att finna en orsak, som kan förklara det raseri, hvarmed Abbas Pascha försökte att sönderslita alla af Mehemed Ali med Europa knutne band. Man skulle allraminst hafva väntat detta af honom, alldenstund han var sin farfars bortskämda barn. Han var den förste sonson, som föddes honom, och den gamle paschan hyste för honom all den öfverdrifna ömhet, som naturen nedlägger i farfädernes hjerta. Abbas Pascha var dessutom sonen till denne Tussum Pascha, som han af alla sina barn mest älskat, och som hade dött af en sjukdom, som han ådragit sig, då han dagar och nätter vakade i fria luften på

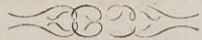
trappsteget till sin sjuka moders palats. Af alla dessa skäl förgudade Mehemed Ali denne brorson, och under det att han nästan behandlade Ibrahim Pascha hårdt, hvars militäriska rykte kanske kom honom olägligt, under det att han ibland var sträng emot Said Pascha och hans bröder, var han svag till ytterlighet för Abbas Paschas ordningar och fel, och deone missbrukade denna svaghet på ett otroligt sätt.

Då han vid en ålder af 38 år öfvertog regeringens tömmar, var han redan i ordets egentliga bemärkelse en förslöad menniska, som ännu blott begagnade sin allmagt till att förverkliga en sjuk fantasidrömmar; alla ädlare känslor voro länge sedan uttömde, förgätne och dränkte i det orientalska lifvets sinnlighet. Politik kände han icke. Hans hat emot de män, som tjenat hans farfar, var endast utgjutelsen af hans sårade egenkärlek. Hade han varit en turk af gamla skolan, som afskydde nya förändringar, som ännu trott på Mahomeds gud och af full öfvertygelse velat i sitt rike återställa koranen, så hade man kunnat beklaga hans blindhet; men man hade högaktat denna känsla, som återförde honom till grundsatser, de der en gång utgjort hans stams beröm. Men detta var ej fallet. Han sammanhöll omsorgsfullt den byggnad, som Mehemed Alis tyranni hade uppfört, för att franrycka den eländiga Fella-befolkningen dess sista man och dess sista styfver. Mehemed Ali var en tyrann, det är sant, men han var en man och en herrskare. Man skall ej längre påstå — såsom man engång gjorde — att han har velat fullfölja patriotiska och filantropiska syften; man är ense derom, att de hundratusende, som fallit på Syriens, Yemens och Sudaos slagfält, eller som eländet borttryckt på Egyptens slätter, endast och alenast hafva tjent hans personliga äregirighet; men han har spelat en röl i världen och det låter hans blodtörstiga politik och hans grymma förvaltning träda i bakgrunden. Statsmannen beundrar den man, som, ett barn af sitt eget geni, visste att genomdrifva så stora saker med så eländiga medel; ärelystnaden afundar den, som, härstammande från lägre stånd, såg nästan hela Europa förenadt emot sig, och dock tvingade segrarne att tillförsäkra honom den af honom grundlagde dynastin; den simple mannen, som betalar eröfrarens handlingar med sitt blod, men ändock stäl-

ler dem högt, skall länge bevara honom i ett ärorikt minne. Mehemed Ali är en storartad företeelse, men den ömklige Abbas Pascha, hvad skall historien säga om honom, om den öfverhufvud finner det mödan värdt att omtala honom? Den skall säga, att han ännu ung, och sedan han redan till botten tömt hela sinnlighetens bägare, kom till regeringen, att han hade afsmak för göromål och politik, att han icke gjorde annat, än traktade efter tillfredsställandet af sina ömkliga passioner, att han tillbragte sin tid med att dressera hästar eller hundar, att han större delen af sin regering med förkärlek bodde i de palatser, han låtit bygga i öknen, som om han flydde för beröringen med människorna och som om han till och med icke kunde tåla anblicken af vegetationen och den lifvande naturen, som om han velat dölja sitt lif för den öfriga världen. Historien skall tillägga, att under hans rigering blef det egyptiska folket utsugit och misshandlat, likasom under hans farfaders herravälde; men att han icke, likasom Mehemed Ali, kvarlemnade verk, som efterverlden kunde omtala, såsom: arsenalen och fästningsverken i Alexandria, kanalen Mahmudié, citadellets moské i Kairo &c., men att han röfvade, för att tillfredsställa den enda last han ännu egde, girigheten, och för att hopa skatterna i sina kistor. Således har då också hans slut blifvit en girigbuks och en tyrans tillika; hans tjennare hafva, innan de visat honom de sista pligterna, först plundrat hans palats, och sedan, likasom om de fruktat, att hans dödliga kvarlevor skulle blifva skymfede, hemligen nedgrävt dem.

Egypten helsar den nya herrskarens uppstigande på thronen med höga jubelrop. Skall han uppfylla de förhoppningar, man fästar vid honom? Den nye herrskaren är för ung, han har alltför systematiskt blifvit hällen aflägsnad från göromålen, till att man härpå skulle kunna gifva något bestämt svar; man vet blott, att han är en välmenande och upplyst man, som älskar och vet att värdera civilisationen. Men skall detta blifva tillräckligt? För att undanrycka Egypten från det elände, som det förfärligaste förtryck under 60 år bragt öfver detta land, för att utrota traditionerna hos en embetsmannakorps, som ännu aldrig tänkt på annat, än att utpressa så många människor och penningar som möjligt, skall det blifva tillräckligt att vara välmenande

och upplyst? Skall Said Pascha nu utveckla den energi och verksamhet, som han visserligen medan han ännu var prins, icke utan fara för sig sjelf torde visa, men som är oundvikligt, om han nånsin vill uträtta något.

En ny vändning af den europeiska striden.

Under de nuvarande förvirrade företeelserna är det ett behof för den tänkande iakttagaren, att vid början af hvarje nytt skifte i de vexlande invecklingarne kasta en pröfvande blick på den tillbakalagda vägen.

Engelska diplomatikens häftighet i Constantinopel bidrog i början mycket att förbittra den uppretade ryska stridslusten. Häraf slöt man, att det också var engelska regeringens allvar, att på den inslagna vägen uppträda mot Ryssland med kraft och beslutsamhet. Händelsernas utveckling har emellertid lärt oss, att lord Redcliffe endast hade till åsytan, att förskaffa engelska regeringen i Orienten ett öfvervägande inflytande. Uppenbarligen tyckas händelserna hafva vext honom öfver hufvudet. Frankrikes ingripande i dessa angelägenheter var honom ej angenämt; och om begge staternas förening var han ej angelägen, och till och med i London betraktades detta blott som en politisk nödvändighet, icke som en välkommen händelse. Att i förbund med Frankrike föra ett allvarsamt krig emot Ryssland, har i början aldrig varit meningen. Om kejsar Nicolai planer var kabinettet redan fullkomligt underrättadt, innan ännu furst Mentschikoff i Constantinopel framställde sina regerings fordringar. De befunno sig icke i harmoni med Englands intressen, alldenstund Turkiet då skulle uteslutande komma i Rysslands händer. Man önskade icke förvärfva en osäker territorialbesittning, utan blott bibehålla turkiska regeringens medgörlighet. Så vigtig Egypten än är för England, kunde dock dess eröfring framkalla samma förlägenheter och kostnader, som Algerien under en 24 års tid beredt Frankrike. Man hoppades för ett ringare pris återbringa ryska inflytandet i Constantinopel till andra ordningen af magt och det utan att föra något stort krig. Hade man lemnat Frankrike här helt och hållet ur spelet, så kunde Louis Na-

oleon lätt känt sig föranlåten att sluta sig till Ryssland. För att hindra en sådan eventualitet, lät man i London behaga sig hans medverkan. Ur ett gemensamt och kraftigt fördrut krig skulle dock Frankrike icke framgått utan fördel, och i alla fall hade det nya kejsardömet derigenom fått ett nytt stöd. Begge delarne önska des icke af engelska kabinettet. Af dessa förhållanden förklarar sig, i jemförelse till de väldiga rustningarne, det lama krigförandet. Taga vi i öfvervägande, att ett blott till sjös utfördt angrepp på ett af Rysslands tre stora bollverk skulle vara förknippade med ojemförliga uppoffringar och dessutom högst osäkert i sina följder, så låter det sig dock icke antaga, att denna öfvertygelse först nu plötsligen vunnits. Utan kännedom om fiendens motståndsmedel har England säkert icke inlåtit sig i krig med densamma. Det vidsträckta ryska riket, huru starkt det än kan vara i defensiven, erbjuder dock, just igenom sitt stora omfång, en mängd sårbara ställen, på hvilka det mycket känbart kan träffas. För hvarje fält- eller sjötåg måste dock en eller annan förnuftig plan ligga till grund; något mål måste vara gifvet och medlet till dess ernående anskaffadt. Men uti hela vestmagternas krigförande gifver sig ännu ingen afsigt tillkänna, att de afse något kraftigt angrepp. Man kan blott antaga, att det skulle göras möjligt för Turkiet att försvara sig med bättre resultat. Härtill tjenade ryska sjömagtens förlamande och ryska truppafdelningars systerättande på andra punkter, så väl vid kusterna af Östersjön som Svarta Hafvet, hvarest deremot Ryssland måste prisgifva kusterna. Men till och med vid detta antagande bör icke lemnas ur sigte, att den betydande motståndskraft, som Turkiet utvecklar, alls icke hvarken förutsågs eller knappt gerna torde vara sedt af engelska kabinettet. En verklig andel i kriget hafva vestmagterna till dato ännu icke tagit, och till och med det skydd, de tillförsäkrat Turkiet i Svarta hafvet, har i vigtiga fall visat sig högst felaktigt. Men detta slags krigförande utmattar Turkiet. En utomordentlig ansträngning af krafterna bringar dess finanser i oordning, utan att, såsom i civiliserade stater, hjälpkällor finnas att tillgå, för att efter återställd fred kunna hela sären. Den hjälp, som sultanen fått, är därför af tvetydig beskaffen-

het, och hvilka hemliga planer ligga i bakgrunden, är icke lätt att gissa.

Man har påstått att grefve Aberdeen ådagalade den störta öppenhet, såsom denna politikens kämpe. Men brittiska statsmechanismen tillåter icke en enskild man en sådan öfvervigt, äfven förklara ju också nu hans kolleger för det församlade parlamentet, att de för alla kabinettets handlingar äro solidariskt ansvarlige. Trots genomskinligheten af hans politik har mertalet i parlamentet ännu aldrig saknats för premierministern, och oppositionens angrepp hafva utan stor ansträngning afvärfjats. I landet finnes nu icke något stort parti, som vid det nuvarande kabinettets tillbakaträdande kunde med tillförsigt gripa och behålla statsrodret; därför kan icke heller prolongationen af parlamentet eller dess hopkallande till hösten vara af någon nytta — parlamentet visar sig den uppgift icke vuxen att bestämma regeringens gång.

Med kronan är ministeren i harmoni, deremot räcker det "hjärtliga sambandet" med Frankrike icke en gång till hvad det var i Louis Philips tider. Denne hade dock haft att glädja sig öfver sina höga förbundnes besök i Frankrike, under det att grefve Walewski måste öfvergifva sin gesandtskapspost, alldenstund han icke kunde förmå drottning Victoria till en sjöfart på reddan af Calais. Icke heller bör svårigheten, som den i London afsedde brödraskapsfesten fann, lemnas oanmärkt.

I tysthet hvisskar man om, att lord Howden och grefve Pahlen samfällt hafva förberedt händelserna i Madrid och aflägsnade sig derifrån, sedan minan blifvit anlagd. Detta intermezzo skall hafva blifvit föranstaltadt, för att afkyla franska kejsarens krigslust och låta falla en maska, hvarigenom hela uppstickningen med Frankrike skulle låta repa upp sig.

Hvad franska politiken angår, så har kejsaren redan därför frångått en förbindelse med Ryssland, för att derigenom motsäga restaurationens politik och återvända till det första kejsardömets traditioner. Hatet till Ryssland har sedan olycksdagarne 1812 hos franska folket blifvit ärtligt. En triumf öfver denna magt skulle kraftigt understödja den åter upprättade kejsartronen, och man kan därför antaga, att det i Paris var allvarsammare menadt med denna sak. Den store krigsfurstens arf-

En del af engelsk-frættan i Barö-sund.

vinge länder det dock till förebråelse, att han vid tidpunkten för krigsförklaringen icke var förberedd på ett storartadt företag, och sex veckor förflöto, innan första inskeppningen af trupper till Orienten kunde ega rum. Hvilken andel i brist på energi hans förbindelse med England har, kan först framtiden förklara. Händelserna i Spanien kunna yttra en återverkan då Frankrike, isynnerhet då nationens förväntan på franska krigsryktets återvändande är betydligt nedstämd.

Händelsernas gång, som småningom utvecklas för världens blickar, var aldrig dold för österrikiska kabinettet. Dess betänksamhet begagnades i Paris och London, för att vältra egen skuld på främmande skuldror. Men Wien tillerkände man nödvändigheten att sätta sig i försvarsstånd, för att i yttersta fall ensam kunna förtro sig på egna krafter. Ett förbund med westmagterna erböd ingen tillräcklig borgen, och det låg vida närmare för handen att ernå de naturliga förbundnes, neml. tyska regeringarnes, medverkan, hvilka vid denna stridsfråga hafva samma intressen som Österrike att försvara. Hvilka fördelar England hoppas draga, är dunkelt; hvad deremot Tyskland har rättighet att fordra, är klart som dagen. Alt det detoaktadt kostat så mycken tid och möda att ernå de tyska regeringarnes medverkan, är obehagligt, dock skola vi ej mera vidröra detta utan snarare hoppas, att det nu efter April-fördragets mått och steg skall förfaras konsekvent.

Genom Österrikes kraftyttring och Preussens lofvade krigshjelp har det slutligen lyckats att bestämma ryska regeringen att utrymma Walachiet, hvilket med det första skall besättas med österrikiska trupper, under det att porten har medgifvit att låta sina trupper gå tillbaka till högre Donau-stranden. Preussiska och tyska förbundshärens mobilgörande skulle gifva ett ännu starkare eftertryck och det framdeles återgåendet öfver Pruth, Donau-mynnigarnes öfvergifvande af Ryssland, torde vara att förvänta. Härmed vore grunden måhända lagd till en förlikning.

Barö Sund och engelska Östersjöflottan.

Sista stationen för Napiers flotta oph tillika det ställe, hvarest föreningen emel-

lan denna och franska eskadern egde rum, och från hvilket Englands och Frankrikes förenade sjömakts afsöglade till granskning af Kronstadt, är Barö Sund, en väl skyddad ankarplats vid norra kusten af Finska viken, ungefär fem mil sydvest från Helsingfors. Här befunno sig den 5 Juni följande skepp:

Hertigen af Wellington	Austerlitz	Desperate
St. Jean d'Acre	Edinburgh	Dragon
Princess Royal	Hogue	Hecla
Cæsar	Blenheim	Porcupine
Cressy	Basilisk	Pigmy.

Likaledes var yachten Esmeralda här och hade i uppdrag, då flottan den 2 Juni ankom från Hangö, att med Gorgon, Dragon och Desperate beteckna grunden i farvattnen.

På en af öarne vid reddens östra sida befinner sig en fyrbåk, från hvars höjd man njuter en högst intressant utsigt. Blickar man åt nordost, så öfverskådar man en ändlös labyrinth af små öar och längre bort Helsingfors, fästningen Sveaborg och den i stadens hamnliggande ryska flottafdelningen. På vikens motsatta sida märker man tydligen Reval och öarne Wulf, Nargen och stora-Karlus. I Helsingfors' hamn synas för närvarande att ligga tolf till utlopp färdiga ryska krigsskepp; af dessa äro nio stora fartyg och de öfrige ångare och fregatter. Posten med flaggan hör till telegrafstationerna på fasta landet, hvilka nu äro i ständig rörelse, för att inberätta flottans eller enskilda fartygs rörelser. På samma ö, som fyrbåken står, befinna sig äfven åtskilliga trähus, bland hvilka några hafva ett ganska hyggligt utseende, äro försedda med dubbelfenster, en god kakelugn och ett slags grannlätsrum. De tyckas hafva blifvit öfvergifna i största hast, ty man ser en massa olika saker, husgeråd, nät o. s. v. ligga kringströdda.

Medföljande skiss visar Barö Sund, fyrbåken och den för ankar liggande flottan, äfven några båtar, som landa vid stranden på en af de små öarne. Hyddorna äro plumpa, af granstockar hoptimrade byggnader.

Om osundheten i städer.

(Forts. och sl. från N:o 36.)

Den första består i att föra frisk luft öfverallt, der det finnes organiska ämnen i ett tillstånd af börjande upplösning. Luftens syre sträfvar nemligen, isynnerhet då det underhjälpes af ljuset, att sönderdela de organiska ämnena i vatten, kolsyra och

qväfv genom en slags småningom gaende förbränning, som i och för sig icke innebär någon fara. Breda gator och rymliga gårdar, som lemna luften fritt tillträde äfven till aflägsnaste gömslen, är således det första man bör söka åstadkomma.

Det andra medlet är att gräfv brunnar, — ett sinnrikt medel, hvaråt man, före kemisten Chevreuls iakttagelser, ej egnat nog uppmärksamhet. Han berättar, huru han för 10 år sedan lät gräfv en brunn på gården vid ett gammalt landställe, der marken sedan långa tider blifvit indränkt med afsöndringar från en gödselhög. Vattnet, som brunnen gaf, var fulkomligt omöjligt att dricka, under det att en brunn nära invid, men högre belägen, gaf förträffligt dricksvatten. Men genom att förnyade gånger tömma brunnen och dessemellan begagna dess vatten för gårdsbrukets behof, har förhållandet förändrats. Vattnet har efterhand förlorat färg och lukt och är nu fullkomligt drickbart. Brunnen har här tydligen gjort tjenst som reningsapparat. Den har tjänat till att renskölja den kringliggande jordens massa genom att åt sig rigta vattenpartiklarnes rörelse igenom de animaliska ämnena, hvilka de småningom upplöst och fört med sig till brunne botten. Denna verkan är visserligen långsam och beroende af regnvattnets mängd; men otvifvelaktigt är, att gräfvandet af ett tillräckligt antal brunnar i en stad skulle betydligt bidraga till jordytans rengörande, förutsatt, att man genom de ofvan uppgifna medlen ständigt söker förhindra ny förorening.

Här möter likväl en annan vigtig omständighet. Stenläggningen, som hindrar det orena vattnet från husen att uppsugas af jordytan och förorena henne, hindrar å andra sidan regnvattnet att nedtränga och rengöra densamma. Franklin hade redan gjort denna iakttagelse och skrifver i anledning deraf i sitt bekanta testamente: "Jag har observerat, att då marken i städerna är dels stenlagd, dels betäckt af hus, regnet möter svårighet att intränga i jorden och förnya och rena källorna, hvaraf följer, att brunnsvattnet i städerna blir med hvarje dag sämre och skall slutligen blifva omöjligt att dricka. Så har jag observerat i alla gamla städer. Jag råder derföre, att hundrade år härefter, för en del af dessa 100,000 p:d sterl. medelst

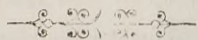
rör leda hit Wissahicken-Creeks vatten, såvida ej detta redan då är gjordt. Detta den berömda fysikerns råd är det enda antagliga för nämnde olägenhet: att nemligen utifrån låta inströmma i det inre af städerna drickbart vatten; men vi få ej det oaktadt underlåta att öfverallt, der så ske kan, gräfvä brunnar och genom att bortföra underjordiska vatten, som samlar sig i dessa filter-apparater, så vidt man kan, rengöra markens massa.

Det tredje medlet är trädplantering. Det är af alla det verksammaste. Om den nytan af träd, säger Chevreul, är omotsäglich, att de hindra sluttande trakter att beröfva sin jord, samt att de förringa verkan af störtkurar och långvarigt regn, så är deras nytta lika otvifvelaktig, att i folkrika städer oafbrutit bekämpa den osundhet, som är bildad eller på väg att bildas af de organiska ämnena och jordens för stora fuktighet. Trädens i oändlighet sig förgreande rötter bortföra nemligen från den jord, hvarmed de stå i beröring, det med salter och organiska partiklar mättade vatten, hvarmed hon är indränkt. Men då den närmast trädet befintliga jorden på detta sätt beröfvas sin fuktighet, återgifva till följe af hårrörskraften de aflägsnare rotträdarne en del af densamma, hvarmed de voro öfvermåttade. Denna upptages af närmaste trädets rötter och så vidare; och om träden äro nog talrika och på passande afstånd planterade, uppstår härigenom en oafbruten cirkulation. Men då vattnet på detta sätt undandrages jorden af trädrötterna, underkastas det i och med detsamma en rengöringsprocess. Salterna och de organiska ämnena upptagas nemligen af växten och tjena till dess underhåll och tillväxt; det rena vattnet utdunstar från trädets ofvan jord befintliga del. Under det rena vatten sålunda sprider sig i atmosfären och gör denna helsosam, användas de giftiga beståndsdelarne att sjelfva gifva näring åt dessa träd, som tillkommit för att bekämpa dem.

Här hafva vi således reningsapparater, som arbeta af sig sjelfva och som kunna verka ännu kraftigare än brunnarne, enär de kunna anbringas långt talrikare än de. Men då detta medel, som på samma gång skall försköna våra städer och motverka deras osundhet, å ena sidan lofvar stor nytta, fordrar det ock å andra sidan en omsorgsfull beräkning, såväl i anseende

till antalet träd och deras planterande i olika stadsdelar, som i val af för olika lokal passande slag, samt omtanken för, att deras rötter må finna behöflig näring. ty den giftiga jordmänen ensam skall ej kunna bibringa dem de ämnen, hvaraf de äro i behof.

Mycket återstår ännu i detta viktiga ämne att utreda; men då nödvändigheten af allmänna sundhetsvården dagligen mer och mer blifver inredd samt auktoriteter och kommuner, allt mera egna sin uppmärksamhet deråt, torde det i en nära framtid vinna fullständig belysning.

Logogryf.

N:o 6.

Till klassen af konservativa jag anknutit mig i en hast, dock vill jag ej hängande blifva vid skräpet med envishet fast. Nej, främst vill det nya jag hägna och skänka det unga mitt skydd, om gliringar än skulle regna och saken bli illa uttydd.

Och hvem kan med skäl mig förtänka, om jag ej, som gubbarne, vill min kärlek det murkna blott skänka, som hörer förgängelsen till? Om dåren än stöttes i mortel, hans dårskap ej från honom går! "Ju äldre, dess bättre en kjortel" predikar han år ifrån år.

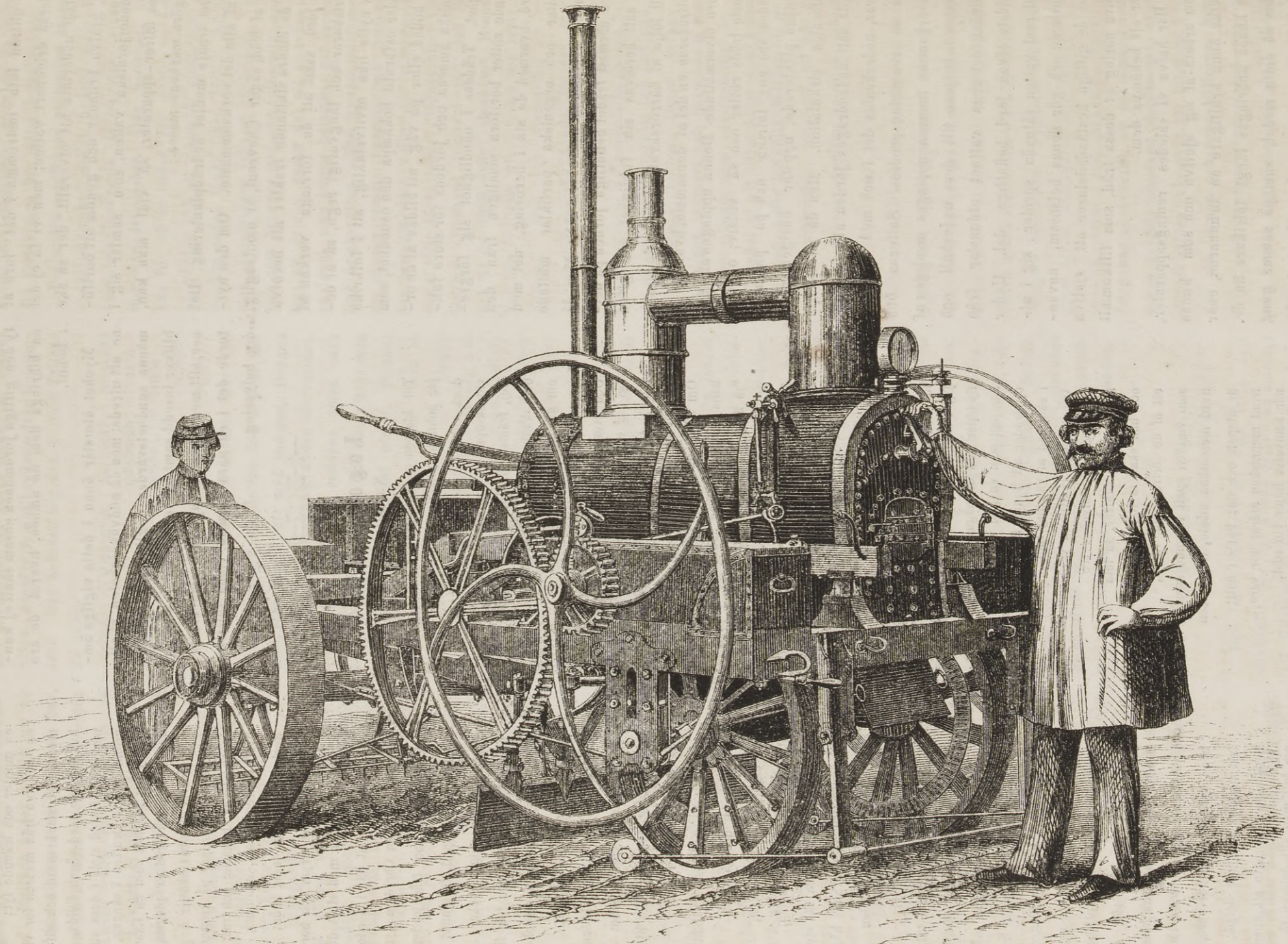
Men jag vågar satsen urgera, att trasan, den gamla, är sämst, och önskar med fog konservera det nya, som bäst och förnämst.

Och särskilt, mot lastarens tunga, som mördar hvad den kommer vid, för flickan, den sköna, den unga, jag ställer mig fram som egid; Ej löper hon då någon fara, när jag, som en god sekundant, uppträder att henne försvara, i skepnad af välvillig tant.

Vill gunstige läsarn nu veta hvad ordet af stafvelser tre förborgar för skatter, så leta och han skall få följande se: ett af de förtrollande väsen, som verlden spelt tusende spratt; hvad människan måste, när piecen är utspelt och dag byt's i natt; hvad människan aldrig bör vara, när samvetet höjer sin röst, ett byte, som skördsmännens skara eröfrar från Ceres hvar höst; hvad fiskaren gjorde, när perlan från hafsbottnen hämtades opp;

hvad lifvar den qvittrande ärlan, utvecklas den svällande knopp; hvad Hekla med aska och lava ur glödande krateren spyr; vid sidan af mor, som ses trafva, en munter och lekande fyr; en son, som från modren for vida, med neckrosor kransad och säf; hvad gjorde med vågen Ellida, när Frithiof stod stolt i dess stäf; grönmanllade Drotten i skogen, som yfves så stolt som en Czar; den starka och dristiga plojen, som fårör i böljorna skar; för törstande strupar på krogen, en läskdryck, begärlig och rar; hvad Fadren i Rom, infallibel, dock knappast är ledig ifrån; hvad Auka-Thor, grym och horribel, på åskvagnen gör med stort dån; en sträng potentat här i Norden, så barsk, som en Christian tyran; en generation, som från jorden, af döden bortsopad, försvann; portion, i den giriges tycke, för klen — om än Peru han fått; för damen ett forntida smycke, som nyare moden försmått; hvad gjorde i drifvor på fälten den hvirflande, yrande snön; hvad gafs åt den romerske hjelten, för offrade mödor i lön; hvad lätt kan upplösa de häften, som fangslat oroliga sjön; ett embryon, hvaruti eken, den väldige, slumrande låg; hvad Ryssen vill hafva till steken, om den skall förnöja hans håg; hvad Adam och Eva i Eden ej tarfvat vid sin toilett; hvad Lady'n hon var, som till Smeder i Gretna Green tog sin reträtt; hvad sågs genom tårar så mången, när glädje och sorg smälte hop; hvad gjorde i kedjorna fången, fast qväfvande smärtornas rop; ett välbekant, häftande plåster, att hela på muren ett sår; hvad Nunna, i Wadstena kloster, i väfstol'n begjöt med sin tår; hvad kärleken icke bör vara, fast namnet häntyder derpå; hvad man ej förakte att spera, om full man vill daleren få.

Ånggrämaskin.

Nästa N:o utgifves den 47 September.

C. Petersens Officin 1854.

Huru en fattig apothekare slutligen blef lycklig.

Sann berättelse.

(Forts. o. sl. fr. N:o 36.)

Slutligen böjde han sig ned öfver henne; han gjorde det ovillkorligt. Naturen utkräde sin heliga rätt. Ännu aldrig hade han tänkt på den djerfheten att våga trycka en kyss på den älskades kyska läppar. Nu, då dessa läppar blifvit kyssta af den kalla döden, kunde han icke neka sig att på hennes mun trycka den enda, den första och sista kyssen. Och han kysste henne med själen. Förskräckt for han tillbaka. Hvad är det? Det är icke dödens isande köld! I dessa läppar har blodets varma vågor ännu icke stelnat. Barmhertige Gud, vore det möjligt? Skulle Madelaine icke vara död? Senac har stora medicinska kunskaper. I ett ögonblick rycker han bort likklädet och forskar med kunnig hand efter lifstecken. Själens har tagit sitt säte i hans fingerspetsar; hans egen andedrägt stannar i förväntan. Han utstötter ett rop af öfverraskning; han har upptäckt blodets obetydliga värme och rörelse. Den älskade är icke död. Fort tager han henne i sina armar och bär den dyrbara bördan ut ur hvalfvet, förkunnande den i kyrkan väntande sakristanen sin upptäckt. De begge männen bringa den skendöda in i sakristanens boning, lägga henne i en säng, och apothekaren gifver åtskilliga anordningar, som skola utföras, under det att han själf ilar hem, för att hemta de erforderliga medlen. Han flyger och, kommen tillbaka, ingnider han den sköna kroppen med de kraftigaste essenser och droppar, håller adra emellan hennes läppar. Inan en timme förflutit andas hon och en lätt svettning tränger fram genom hennes porer. Han öppnar henne en åder; det dyrbara blodet flyter. Hon slår upp ögonen. Förundrad ser hon sig omkring, och hennes ögon hvila med tyst härryckning på den älskade mannen. Hon betraktar allt som en skön dröm; men Senacs förtjusning utbryter i ord. "Lofvad vare Gud och alla Helgon!" utropade han. "Hon är räddad! — Kan ni tala, dyra fru? Huru känner ni er?"

"Brol Mycket bral" hvissar hon. Men hvar är jag? Hvad har hänt mig?"

Ni har råkat ut för en liten olägenhet. Ert tillstånd tillåter icke, att jag nu för er yppar sanna förhållandet. Ni skall få veta det, så snart ni blifvit återsteld till helsen."

"Men hvarför är jag icke i mitt hem, i mitt rum, i min säng?"

"En besynnerlig händelse har fört eder hit. I morgon skall ni få veta hela förhållandet. Nu måste ni hvila. En välgörande sömn skall vederqvicka er."

"Men icke här. Den främmande omgifningen ängslar mig. Jag ber er, herr Senac, för mig hem. Här kan jag icke stanna."

"Dröj endast till i morgon. Återvändandet till ert hem, kunde vara farligt för edert lif."

"Nej, nej, jag besvär eder: Låt mig komma hem. Här känner jag mig illamående. Tillika är det opassande att jag dröjer här i edert sällskap. Min plats är i min makes hus."

Senac förmår ej att motstå hennes rörande bön. Sakristanen anskaffar en bärstol, den sjuka blir välinsvept, deri insatt, och de begge männen bära henne den tysta natten till hennes boning, apothekaren uppfylld af förtviflad smärta, att det är han, som själf måste öfverlemnas den dyrbara klenoden i hennes samvetslöse plågares händer. Ett ögonblick har han tänkt att kasta sig för Madelaines fötter, att för henne upptäcka allt och besvärja henne att fly med honom. Han vet, att den gudfruktiga frun icke skall gå in på att handla mot gudomliga och menliga lagar, och han blygs själf öfver sina syndiga tankar.

Sålunda komma de till Dubois' hus och banka på dörren. Det dröjer ej länge innan det öppnas. Dubois träder dem själf med ett ljus i handen tillmöte, berusad och bannande öfver det ovälkomna störandet.

Tysta skrida bärarne in i huset och öppna bärstolen. Madelaine reser sig. Dubois utstötter ett förfärligt rop och störtar till marken. Den tillilande tjänstpersonalen tager med fasa flykten. Ett vildt skri återskallar i huset. De lättfärdiga parisiskorna rusa ut, som om de varit förföljda af engeln med eldsvärdet. Senac förer den från döden uppståndna frun in i hennes rum, bringar henne i säng och bistår henne med all nödig hjälp, aildensund ingen hvarken låter höra eller se sig i huset. Senac hemtar från apotheket ny medicin, som han gifver henne. Slutligen faller hon i sömn. Nu vilja de se sig om efter betjeningen, då finna de den gudsförgätne Dubois liggande i förstugan. Ingen af hans tjänare eller vännor hafva brydt sig om honom; alla hafva rusat bort öfver honom, för att komma ut. De begge männen resa upp honom och bära honom in i hans rum. De hålla honom för vaumäktig, men han är kall och stel. Medikamenter och rädd-

ningsförsök användas nu på honom. För-gälfves! De öfvertyga sig snart, att han är död. Förskräckelsen har dödat den druckne rucklaren midt i sina synder.

Senac ombesörjer, att Madelaine icke störes. Med en besynnerlig blandning af glädje och smärta hemtar han läkare och annat folk. Sedan bevakar han med ängslig svartsjuka Madelaines sömn.

Dubois är och blir död! Besynnerliga ödets lek!

Audra dagen intager han den kista, uti hvilken hans olyckliga hustru legat. Hon erfar intet om sin underbara räddning, icke att hon legat i grafven och att hennes ovärdige make nu intagit hennes plats. Men hon återhemtar snart nya krafter under den älskade Senacs omsorgsfulla vård. Först nu underrättar han henne om hennes makes död. Hon hopknäpper händerna och framhviskar en bön för hans själs salighet. Men hennes ögon glänsa tacksamt för befriandet från sin plågoande.

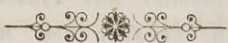
Först sedan hon fullkomligt tillfrisknat, erfor hon hela sammanhanget, och hennes fuktiga blick hängde tacksamt på hennes förtjuste rädares drag.

Madelaine blef nu mannens arftagerska, hvilken just varit i begrepp att som arftagare bemäktiga sig hennes egendom. Numera lefde ingen, som kunde hindra henne att följa sitt hjertas röst. Efter sörjarets slut blef hon sin älskade lycklige Senacs maka, som emellertid tillhandlat sig apotheket af sin gamle prinsipal. Hela staden tog hjertligt del i det älla parets förening.

Men Madelaines återuppvaknande genom Senacs hand hade ännu en annan lycklig följd, hvarpå ingen förut tänkt. Senac lät på apothekets façade, till evigt minne om denna underbara händelse, som hade gjort honom till den lyckligaste man, anbringa en målning. Man såg här den sköna Madelaine, huru hon ännu liggande i den beorngliga dödens armar och snart derur resande sig vid hjälp af Senac, som står framför henne och räcker henne handen och medikamenter, som rycka henne bort från döden.

Denna målning fullbordade hvad sjelfva räddningen börjat, den ingaf nemligen stadens och traktens inneväusare en orubblig tro på Senacs skicklighet och hans medikamenters läkande kraft. Ingen tviflade på, att han verkligen uppväckt den älskade qvinnan från döden. Han lät promovera sig till läkare, och tilloppet till honom var ofantligt, i synnerhet som han såsom en skicklig läkare verkligen gjorde lyckliga

kurer. Man trodde nu en gång fullt och fast, att uti hans medikamenter funnos mera läkande kraft än i andras. Han blef härigenom en stenrik man, och hans blomstrande efterträdare visste att skickligt begagna sig af mängdens tro på apoteket.

Hyddan vid hafs-stranden.

Det var en storm, som om jorden skulle vara färdig att rubbas på sin axel. Ett pipande och tjutande hven igenom luften, som om de onda andarnes här vore på flykten, som om det behagat himmeln att nedstörta och med ett slag öppna en vid, oöfverskadlig graf. Blixten omvexlade med åskaus fasansfulla, och bedöfvande dån.

Vid en sluttning, emellan jättehöga granar, som klagande skakade sina grenar under stormens välde, tätt vid Östersjöns strand står en hydda, liten, låg, obeskrifligt usel. Väggarne, af sand och lera, äro ytterst bristfälliga och ännu mer skadade af det häftiga ovädret; taket är af bräder och torf; fenstergluggarne, knappt stora nog att släppa ljuset in och röken ut, äro öfverklustrade med papper och trasor. —

I det inre såg det icke mindre eländigt ut. Ett groft arbetadt skåp, bänkar och bord lätt hopfogade, jemte tvenne halmbäddar i en tillstötande kammare, utgjorde hela husgerädet. På bänkarne och väggarne lågo och hängde i förvirrad oordning fiskarenät och några klädespersedlar af torftigaste utseende.

Besynnerligt kontrasterade med armodet i det hela, smutsen och mörkret, en ung flicka, som var sysselsatt vid spiseln. Hög till vexten, smärt och kraftfull, förmådde till och med den vida ylleklädningen icke helt och hållet dölja de sköna formerna. Den halvblottade halsen, som en löst knuten brokig bomullsduk endast ofullkomligt betäckte, var af bländande hvithet; ansigtet, af utsägligt behag, var så intagande, att man kunde frestas tro, en fé fått det infallet att slå sig ned i en fattigmans hydda. Ögat isynnerhet, stort och af fuktig glans likasom perlan i hafvets djup, strålade som en juvel och täflade i svarthet med det tjocka håret, som i sin svällande rikdom tycktes vilja frigöra sig från de bojar, tvenne tranålar ålade det. —

Eftertänksamt stirrade flickan i elden på spiseln, och likasom flamman af de påkastade qvistarne alltid steg högre, så tilltogo också i styrka de suckar, som i början blott sakta uppstego ur hennes bröst.

Men härunder glömde hon icke, att flitigt röra i den gryta som stod på elden.

Tyst var det härinne, blott då och då stördes tystnaden af eldens språkande och flickans suckar; derute fortsatte ovädret sitt förfärliga raseri.

”Hvad far dröjer länge!” tänkte flickan med stigande ängslan och lyssnande utåt med spänd uppmärksamhet. — Emellertid bankades häftigt på hyddans dörr. Hon gick för att öppna; hon hade förut skjutit regeln för. Hon möttes af tvenne karlar, enligt deras klädsel skogvaktare, hvilka buro en ung, till utseendet helt och hållet medvetlös man på en lätt hopflätad dragbår af granqvistar.

Flickan, vand vid faror, umbäranden och olycka, förskräcktes väl icke, men hon vek dock ovilkorligt ett steg tillbaka.

”God dag, Katharina,” sade en af karlarne. ”Vi bringa er för en stund den unga herrn på slottet. Vi hafva funnit honom, träffad af en kula, i skogen. Vi skola skynda så fort som möjligt till klostret Riedd; men tills vi komma tillbaka med vagnen, måste ni behålla honom.”

”Kommen in!” svarade Katharina, i det hon kastade en nyfiken blick på den unge herrn och anviste karlarne en plats, hvarst de kunde lägga honom. ”Men berätt mig för all del utförligare? Huru har det gått till, att han blifvit sårad och huru skall jag bära mig åt? Jag är ensam och förstår ej att sköta sjuka!”

”Det är icke heller mycket att göra, Kathi,” erhöil hon till svar. ”Vi måste upp till slottet. Vi veta icke heller mera, än att vi hafva funnit honom liggande vid en stolpe, på hvilken, som ni vet, står skrivit, att den icke får öfverskridas. Nå, för ungherrn på slottet gäller naturligtvis icke denna lag. Vi undra blott, hvart nådi herrns stora hund, doggen, tagit vägen. Intet spår af honom. Men nu farväl, Kathi, vi få icke försumma oss. Gamlaherrn på slottet Riedd är icke den bästa, han kunde straffa vårt dröjsmål.”

Karlarne lemnade hyddan.

Katharina lade sig på knä framför den sårade och stack under hans hufvud en balmkudde, som hon hemtat utur kammaren. Hon kände redan sin godsherres son, men så nära hade hon ännu aldrig sett honom. Med qvinlig nyfikenhet betraktade hon hans fina klädning, som på många ställen var fläckad med blod, och det manligt-sköna hufvudet. Omkring munnen spelade ett trotsigt leende, ett drag af hårdhet, som vonligen alltid visade sig i den unge herrns ansigte, och som icke heller nu hade för-

svunnit . . . Katharina strök med lätt hand det blonda håret bort från pannan och lyssnade vid hans mun; han andades, men svagt och knapp märkbart. Skottsåret tycktes han hafva fått i sidan; emellertid fruktade Katharina, att derom skaffa sig visshet. —

Hon kunde, hon visste icke sjelf hvarför, alls icke rycka sig lös härifrån, och förglömde häröfver allt annat. Hennes öga hvilade fortfarande spändt på den sårade. Nu rörde han sakta på handen, som stack fram emellan den vida skjortmanschetten, fingrarna trefvade på den gröna rocken . . . Katharina skiftade färg; hon hade en gång förr varseblifvit denna rörelse hos en sjuk och funnit den vara ett förebud till döden. Hon böjde sig ned öfver ynglingens ansigte . . . hans ögonlock rörde sig, han uppslog ögonen. De voro utan uttryck, blicken var stilla och lugn. På detta sätt betraktade han en stund Katharina, utan att yttra ett ord, sedan tillslöt han dem åter. —

Katharinas fader steg in i stugan. Han var våt inpå bara kroppen, ty stormen hade öfvergått till ett regn, som föll ned i strömmar. Hans gestalt var stark och reslig, hår och mustasch redan grått, men de nakna armarne, de ända till knät blottade benen förrådde ännu en sällsynt muskelkraft. Han kastade ett nät med fisk på golvet och fästade med sina grå ögon en genomträngande blick på gruppen . . .

”Hvad står på?” frågade han med barsk stämma.

Katharina berättade det passerade. Utan att svara ett ord hörde han på henne, deretter trädde han fram till spiseln och ådrorna svällde på hans panna af vrede. Han utbröt: ”Hvarföre har elden slocknat? Har du för pojken der glömt fadera? Jag är genomblöt inpå sjelfva benen och hungrig. Fort upp med dig och kom hit!” —

Katharina svarade: ”Han är sårad och behöver hjälp.”

”Hvarmed kan väl du hjälpa honom?” mente fadren. ”Hade du åtminstone hållt honom ett spann vatten i ansigtet, så kunde det vara. Att du ligger der och lyssnar kan inte hjälpa honom på benen. Det är junker von Riedd. Gud bättre slottsherren efter denna betan.”

Katharina öste upp gröten ur grytan, ställde den fram för fadren, som satte sig vid bordet, och sade. ”I är åter vresig; hvad har hänt er?”

”Hvad skulle hafva hänt mig? Dumheter! Gamla historier! I detta oväder, då träden vända rötterna i vädret, kan man

icke lätt fiska. Hafvet rynkar sin panna, som om det hade tagit in ett helt fat kräkpulver. Det har dritvit mig ut ända till Kolbergs portar; jag trodde mig knappt komma helskinnad hem."

"I skulle icke heller hafva fiskat i dag, far. Jag var riktigt rädd för er skull."

"Hvad har du i morgon att lefva af? du är en stor, stark flicka, som vill hafva din goda andel mat. De par potäterna på vår jordbit äro snart förtärde. Hösten är för dörren. Stormfogeln har i dag betett sig som galen med sina hesa skrik." — Han hortlade skeden, sköt fatet åtsidan och lade armarne på bordet, under det hans ögon skelade öfver till den sårade.

"Huru länge är det sedan man bragte honom hit?" frågade han mindre barskt.

"Det kan väl vara vid pass en timme sedan, far. Jag fruktar för junkern. Bragte de bara genast en doktor med sig?"

"Hvarför tar du dig så förskräckligt när af junkern? Har han kanske redan äfven gjort dig den äran, att träffa tillsammans med dig i skogen, likasom med korsvärdens dotter Rosi? Den gamle narren, hennes fader, hade låtit måla sig en ny skylt och med stolta ord låtit sätta derpå: "Med Gud för konung och fosterland!" och trodde nu, att alla baroner och grefvar i hela Pommern skulle taga in hos honom. Fan heller! De förnäma blefvo borta och bönderna likaledes. Han höll surt öl och brännvin, af hvars lukt man kunde dö; den splitter nya skylten skulle förbättra allt. Det gick illa med honom. Då kom junkern der, som nu håller på att sätta lifvet till, en dag in till honom; han kom oftare, sedan hvarje dag. Han kom öfverens med den gamle narren, den svart korsvärdens; vi förbödos att besöka någon annan krog; vi måste hos honom dricka hans sura öl och supas hans usla flukel. Junkern passade noga på hvar och en, som icke gick ditin; han satt i öfra rummet hos Rosi och tittade genom fenstret — när han hade tid," lade han skrattande till. "Så kom våren. Jaja, våren leker på ett ganska besynnerligt sätt. Det var vår, och begge, junkern och Rosi, gingo i skogen. Hvad der passerat, vet man icke; men Rosi sänkte småningom sitt hufvud, korsvärdens lät sitt högmod fara och skänkte bättre öl, talade till och med mycket nedlåtande med den ringaste bonde. Så gick det en tid bortåt; junkern lät ej mera se sig på krogen. En Söndag gick korsvärdens upp på slottet till den gamle herrn; han var så tvungen, ty det var hög tid, alla flickor gingo ur vägen för hans Rosi. För tusan, huru möttog honom icke baro-

nen! Han skrattade, skröt med sin son och talade om den stora heder, som vederfarits den narren, värden. Denne grät i början, sedan hotade han och pratade något om regeringen i Stettin, ja till slut till och med om Berlin. — Baronens mente: "Det är med mitt tillstånd, ni säljer öl, och om ni ännu knotar, så låter jag nedtaga eder skylt, på hvilket ni låtit måla korset och dessa ord: Med Gud för konung och fosterland! Vägen till Berlin är lång, och bondens öra är ännu likaså långt från konungens som i gamla tiden under de pommerska hertigarne." —

"Korsvärdens bockade sig; men hans Rosi, förut en frisk och rask flicka, insjuknade mer och mer, tills hon sträckte ut armarne och dog; skammen och den trolöse älskaren hade krossat hennes hjerta. Katharina, min flicka," fortfor han lifligt efter en kort tystnad, "om du gjorde mig en dylik sorg, så tror jag, att jag med naglarne söndersargade ditt lif, på det att det desto förr måtte blifva korparnes föda." —

Den gamles ögon blixtrade och fäste sig genomträngande på hans dotter. Denna obekymrad om faderns vreda tal, hade fyllt en träslef med vatten, åter laggt sig på knä bredvid den sårade och fuktade dennes panna. Hon svarade: "Det är en menniska, som ligger här, far: hvad ni säger, kan vara välment, men jag förstår det icke helt och hållet. Ni vet, att jag har min fästman." —

"Också en sådan stadsfogel," brummade den gamle, "om hvilken man icke vet, huru man har det. Han pratar en hel del smickrande för ditt hjerta, men om han menar det ärligt, det är frågan. Dina sköna ögon hafva väl bländat honom, men om han tänker köpa dem för godt pris, häröfver har hon ännu icke beslutat sig."

"Ni tänker då alltför illa. Jag skulle gerna vilja veta, hvad ondt menniskorna gjort eder, emedan ni talar så om alla och uttrycker er alltid på det värsta om dem. Har icke Rudolf sagt er, att han vill gifta sig med mig? Mig har han sagt det?"

"Det är alltid den vackra början till ett uselt slut," sade den gamle, i det han tänkte sin pipa. "Jag måste se det, för att kunna tro. Herr Rudolf skall blygas både för dig och mig, när vi komma till staden, om vi nånsin komma dit. Hvad menniskorna gjort mig? Just så mycket, som är nödigt, för att blifva förryckt. Den fattige är dem alltid för rik, så länge de icke se honom tiggas. De kunna icke tänka sig, att man med det torra brödet och ett sista förråd af ära icke vill stå vid

gathörnen. Jag var soldat och har så och så många år ärligen tjent. Man hängde en medalj i mitt knapphål, gaf mig hvarje månad en thaler och tjugo groschen och sade: "Nu kunna vi icke längre begagna dig i den stående hären. Var nöjd med dina fyra sår på kroppen." Det fick gå, jag har intet att iuvända, men att den luft vi andas skall afklippas och förkortas för oss arma stackare, det är för drygt. Se på den der junkern! Då jag drog hit till mitt rätta hem, gjorde godsherren mig alla möjliga spratt, jag måste skaffa fram papper om hvilka jag aldrig bekymrat mig, på det jag måtte kunna åtkomma en bit jord, på hvilken jag kunde hvila ut. Vidare! Min hustru, din mor, var en fransyska, som jag en gång räddat på flykten, ville han till och med skicka hem igen. Hvilket larmande och skrällande innan jag fick lof att behålla henne! Och nu? Jag vågar icke röra mig och taga mig något för på hundra stegs omkrets. Öfverallt står en stolpe, här en och der en och derpå står: "Vid straff förhjuden väg!" Vill jag hemta mig en handfull qvistar från skogen, så måste det ske om natten, ty om dagen vädrar slottsherrns näsa på långt håll förbudets öfverträdare. Och så i all ting på denna godsmark. Jag förundrar mig blott deröfver, att de icke afdelat hafvet och nedsetta stolpar; så att man af hvarje fisk blott skulle få lof att behålla hufvudet och stjerten, men bringa det öfriga upp på slottet. För detta eländiga hundhål, som man tillät mig att bygga, — det är nu tjugo år sedan — måste jag tvenne dagar i veckan arbeta på herr von Riedds jord; men derunder sjelf bestå mig maten. Kom nu någon och säg, att jag lefver ett lyckligt lif! Fan kan icke komma ut dermed, ännu mindre jag!" —

Katharina hade redan ofta hört dessa och liknande vredesuttryck af sin far och var sålunda vand dervid. För det mesta förhöll hon sig härunder tyst och väntade tills han sjelf lugnade sig, hvilket alltid skedde hvar gång han hållit ett långt tal. Äfven nu glattade sig hans panna och hans öga blickade mindre mörkt på den sårade, som ännu alltjemt icke gaf något tecken till något återvändande medvetande. Han trädde närmare och undersökte med en kännares ögon den unge mannes kropp. Såsom soldat, hvilken deltagit i många slagtingar, förstod han sig något på fältskärskonsten.

"Icke farligt!" munlade han emellan tänkarna, sedan han en längre stund betraktat junkern. "En starkare skulle icke tagit så

illa vid sig af ett så enfaldigt skott. Efter all sannolikhet har den unge herren i residenset och här hemma blifvit fodrad med socker. Men emellertid är det på tiden att vagnen kommer."

Under det han höll sig lutad, varseblef Katharina på hennes fars buldansrock flera blodfläckar. Hon gjorde honom härför uppmärksam.

"Hvad gör det!" brummade den gamle, emellertid icke utan en liten skynt af förlägenhet, "det är väl af junkern der! Hvarför höll jag och min näsa så tätt intill hans kadaver. Dock hör! Är icke det vagnen? Hjulen knarra i den våta sanden."

Han skyndade ut och kom snart tillbaka med flera karlar, bland hvilka äfven den gamla friherren af Riedd befann sig. Med bekymradt ansigte ilade denne genast fram till sin son och vinkade husläkaren, som han fört med sig, och hvilken bodde på slottet. Såret undersöktes och förklarades för icke dödligt. Under förbindningen vaknade Casimir, junkern, upp, och blickade förundrad omkring sig . . . Han bars med varsamhet ut i vagnen.

Friherren tackade den gamle fiskaren och hans dotter med dessa ord: "Jag har hört talas om er förlofning, som skall vara i göringen, Katharina. Den unge målaren Rudolf Elmer friar till er? Nå väl, om Gud hjälper min son och om gerningsmannen till detta afskyvärda mordforsök upptäckes, så kom upp till mig på slottet; jag vill bidra till din utstyrel. Hvad dig angår, Claus Schilder, så skänker jag dig efter för denna veckan de tvenne dagar, som du är pliktig att arbeta på mina ägor. Gud vare med er!" —

Han lemnade hyddan, beledsagad af begges tacksägelse, steg till häst och red vid sidan af vagnen, uti hvilken man upplyftat hans son, och aflägsnade sig långsamt.

"Tycker du friherren är stygg, far?" började Katharina, då hon åter var ensam med sin far. "En ståtlig man och alls icke så elak, som ni alltid påstår. Detta är första gången jag talar med honom."

"Just därför, att det är första gången," svarade denne vresig, "känner du honom icke. Företag dig blott att gå oftare till slottet, så skall du snart få höra, att skäl-lan får ett annat ljud. Du är en enfaldig flicka, dermed basta!" — Han lade sig på en bänk, sträkte sig ut och låtsade sofva. —

Det hade blifvit afton. Likasom stormen hade äfven regnet upphört, de svarta skyarne hade försvunnit. Klar och ren blickade himmelen ned, en purpurstrimma om-

slöt horisonten, den glödröda solens strålar glittrade på hafvet. Detta låg lungt och jemnt lik en spögelyta, som om det lyssnade på den inbrytande natten. Blott här och der visade det en ringformig dallring på ytan, träffad af en lekande fisk. De höga grauarne vid stranden rörde sig icke. De hade afskakot sig stormens fador och väntade uttröttade på slummern . . . Det var som en fest i naturen, allt lefvande och dock utan lif. Det stormiga brusandet i luft, skog och vatten hade förstummat, likasom förtrolladt låg allt uti en drömlig stillhet. —

Katharina trädde ut ur hyddan. Hennes blick sväfvade hån åt den mörka skogen, öfver hafvet, hon sökte horisonten. Hon längtade efter något onämnbart, efter något, för hvilket hon ej kunde finna några ord. Långe stod hon sålunda i eftertänksam betraktande, dock, till följe af hennes torftiga uppfostran, utan att kunna finna en enda upplösning på de många gåtor, som dykade upp ur hennes själ. . .

Hon var i detta ögonblick förtjusande skön. Den friska sjöluften färgade hennes kinder med en högre karmin, ögat glänste, som om det uppfattat all den skönhet, som utbredd sig öfver naturen. . .

En ung svartklädd man, som kom fram ur skogen, varseblef henne och stannade i skogsbyn. Så varken hade han ännu aldrig sett henne. Långsamt, med ögat alltid fäst på henne, kom han närmare. Helt och hållet försänkt i hafvets åskådande, hörde hon honom icke, innan han tilltalade henne:

"Hvare på tänker du, Katharina?"

Hon vände sig raskt. "På dig tänker jag, Rudolf," sade hon lifligt, "öfver allt såg jag ditt namn. Tusenfaldigt på hafvet, på himmelen bildades det af stjernorna. Jag kan ej förklara mig detta. Det är sorgligt, att jag lärt så litet, jag är blott en simpel enfaldig flicka, dotter till en fattig soldat, som på sina gamla dagar blifvit fiskare; ty annars skulle jag med andra ord kunna säga dig allt det jag tänkt. Det var så mycket och dock vet jag intet bestämt. Mitt lilla vetande är dock också alltför ömkligt; jag vågade till och med icke skriva ett bref till dig, ty af skrifning har jag endast lärt så pas som vår byskolmästare kunnat lära mig och min fader upphjälpt. Min mor förstod den saken bättre. Hon skall hafva varit en klok qvinna. Nå, jag tänker alltid — hon blickade honom härvid med öppenhetigt bekymmer in i ögonen —, när du först är kommen till staden, så har du också glömt din stackars

Katharina, och det är öfverflödigt, att jag plägar mig med tankar, som icke passa sig för en bondflicka." —

"Men Katharina lilla," svarade den unge mannen, i det han fattade hennes hand, "har jag då icke ofta nog sagt dig, att du med dina farhågor är ett dåraktigt barn? Du har ju så mycket förstånd, som du behöfver, för att inom ett år hinna till alla residensets fruors bildning. Att uppmana dig till flit, skulle jag aldrig behöfva, det vet jag."

"Är det då verkligen ditt uppsåt, Rudolf, att taga mig med dig till Berlin? Jag kan ännu aldrig riktigt tro det. När jag mången gång tänker på möjligheten af denna lycka, så förekommer det mig alltid, som om något tryckte på mitt hjerta och bringar allt mitt blod att stockna; som om något lade sig i vägen för vår förening. Jag är därför också nu så tyst, jag, som forr var så vild och öfver all måtta glad, ibland så vild, Rudolf, att far skrattade och utbröt: "den flickan är en pojke!" Nu nästan förtretar det mig, att jag icke kan förstå mig sjelf. Se, Rudolf, jag vill icke dölja något för dig. Kom och låtom oss sätta oss här på bänken. Ja, ser du Rudolf, ofta har jag dig så kär, ack, att jag alls icke kan säga det! Jag skulle vilja jaga igenom skogen, och in i byn tills jag funne dig. En annan gång — men du får icke bli ond, Rudolf — en annan gång, då är jag rädd för dig, och skulle icke gerna vilja möta dig. Jag har vakat mången natt och ansträngt min hjerna, för att utfundera hvaraf det kommer sig. Jag kan icke utreda det. Kanske är det därför, att du är en stadsbo och jag en okunnig flicka? jag vet det icke, och kommer väl aldrig att få veta det!" —

Hon hade lagt sin högra hand på hans skuldra och blickade honom frågande in i ögat. Han hade under hennes tal blifvit allvarsammare, det ryckte i hans mun, och det var icke utan en smärtsam känsla han sade: Du älskar mig icke riktigt, Katharina. Se, om du det gjorde, så skulle du glömma allt annat och icke sysselsätta dig så mycket med om och men; du skulle knappt kunna vänta på den tid, då jag plägar komma, kort sagt, du skulle då blott tänka på mig."

"Det gör jag, Rudolf, det är både visst och sant!" inföll hon raskt, i det hon lade sin hand bedyrande på sitt hjerta. —

(Forts.)

